

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ • UNIVERSITY OF PATRAS
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ •
EDUCATIONAL CENTER FOR LIFE LONG LEARNING

ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΧΑΡΙΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ: ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος:

Δρ. Κόμης Βασίλειος

Καθηγητής στο ΤΕΕΑΠΗ
Πανεπιστημίου Πατρών

Έκδοση_01, Μάρτιος 2026

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	3
2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΣΚΟΠΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	4
3. ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	5
4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	6
5. ΓΛΩΣΣΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.....	25
6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	26
7. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ	28
8. ΈΝΑΡΞΗ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ – ΤΕΛΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ.....	30
9. ΕΠΙΤΥΧΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	32
10. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ	33
11. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ – ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ	33
12. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΩΘΗΤΙΚΟ ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	42

1. ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το εξ αποστάσεως μοριοδοτούμενο Πρόγραμμα Επιμόρφωσης με τίτλο «**Χαρισματικότητα και Αναδυόμενες Τεχνολογίες: Πρακτικές Εφαρμογές στην Ειδική Αγωγή**» του Πανεπιστήμιο Πατρών, απευθύνεται σε:

- αναπληρωτές, υποψήφιους και εν ενεργεία εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας, Δευτεροβάθμιας και Μεταδευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης,
- ειδικούς παιδαγωγούς,
- κοινωνικούς λειτουργούς,
- ψυχολόγους και άλλους επαγγελματίες συναφών επιστημονικών και επαγγελματικών πεδίων,
- καθώς και σε γονείς που επιθυμούν να αποκτήσουν ένα τεκμηριωμένο και ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό υπόβαθρο για την αποτελεσματική υποστήριξη, εκπαίδευση και ανάπτυξη παιδιών με χαρισματικότητα.

Γενικότερα, το πρόγραμμα απευθύνεται σε όσους/όσες ενδιαφέρονται να εμβαθύνουν στις σύγχρονες θεωρητικές και πρακτικές προσεγγίσεις της ειδικής αγωγής, με έμφαση στη χαρισματικότητα και την αξιοποίηση των αναδυόμενων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Τα ελάχιστα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος είναι τα ακόλουθα:

- **Πρόσβαση στο Διαδίκτυο** για την παρακολούθηση του εξ αποστάσεως εκπαιδευτικού υλικού.
- **Κατοχή ενεργού προσωπικού e-mail** για την επικοινωνία με τους διδάσκοντες.
- **Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών**, απαραίτητες για τη διαχείριση της εκπαιδευτικής πλατφόρμας του Προγράμματος.

2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ - ΣΚΟΠΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης επιδιώκει την θεωρητική και πρακτική κατάρτιση επαγγελματιών της εκπαίδευσης και συναφών επιστημονικών πεδίων στη χαρισματικότητα και στη σύγχρονη παιδαγωγική αξιοποίηση των αναδυόμενων τεχνολογιών με πρακτικές εφαρμογές στην ειδική αγωγή.

Ειδικότερα, το Πρόγραμμα εστιάζει στην ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων που αφορούν σε διδακτικές πρακτικές ανίχνευσης του παιδιού με χαρισματικότητα, τον σχεδιασμό και την υλοποίηση διδακτικών παρεμβάσεων προσαρμοσμένων στις ιδιαίτερες ανάγκες και ικανότητές του, την παρακολούθηση και αξιολόγηση της ανάπτυξής του, καθώς και τη συμπερίληψή του στη διδακτική διαδικασία.

Με την ολοκλήρωση του Προγράμματος, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:

- εντοπίζουν και να αναγνωρίζουν τον χαρισματικό μαθητή μέσα στο σχολικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο,
- σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν κατάλληλες διδακτικές παρεμβάσεις προσαρμοσμένες στις ιδιαίτερες ανάγκες και ικανότητές του,
- αξιοποιούν σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους και αναδυόμενες τεχνολογίες για την υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας,
- παρακολουθούν και να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων,
- εκτιμούν κριτικά τη διδακτική τους πρακτική και
- επιδεικνύουν ετοιμότητα για συνεχή ανατροφοδότηση και βελτίωσή της.

3. ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης «**Χαρισματικότητα και Αναδυόμενες Τεχνολογίες: Πρακτικές Εφαρμογές στην Ειδική Αγωγή**» έχει σχεδιαστεί με βάση σύγχρονες αρχές Εκπαίδευσης Ενηλίκων και στοχεύει στην απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων ανώτερου επιπέδου, μέσα από τη μελέτη εκπαιδευτικού υλικού, επιστημονικών εργασιών, παρουσιάσεων και δραστηριοτήτων.

Με την ολοκλήρωση του Προγράμματος, οι επιμορφούμενοι, **σε επίπεδο γνώσεων**, θα είναι σε θέση να:

- ερμηνεύουν βασικές και σύγχρονες θεωρίες και μοντέλα χαρισματικότητας,
- κατανοούν το παιδαγωγικό, θεσμικό και κοινωνικό πλαίσιο της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης,
- αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες των χαρισματικών μαθητών,

Σε επίπεδο δεξιοτήτων, οι επιμορφούμενοι θα μπορούν να:

- σχεδιάζουν διαφοροποιημένες και εξατομικευμένες διδακτικές παρεμβάσεις,
- αξιοποιούν παιδαγωγικά τις αναδυόμενες τεχνολογίες για την ενίσχυση της μάθησης και της δημιουργικότητας,
- εφαρμόζουν εργαλεία παρακολούθησης και αξιολόγησης της γνωστικής και κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης των μαθητών,

Σε επίπεδο ικανοτήτων, οι επιμορφούμενοι θα είναι σε θέση να:

- λαμβάνουν τεκμηριωμένες παιδαγωγικές αποφάσεις για την υποστήριξη χαρισματικών μαθητών,
- ενσωματώνουν πρακτικές συμπερίληψης στο εκπαιδευτικό περιβάλλον,
- συνεργάζονται αποτελεσματικά με άλλους επαγγελματίες και την οικογένεια του μαθητή,
- επιδεικνύουν ετοιμότητα βελτίωσης της εκπαιδευτικής τους πρακτικής.

Τα παραπάνω μαθησιακά αποτελέσματα επιτυγχάνονται μέσω της ασύγχρονης εξ αποστάσεως μελέτης θεωρητικού και εφαρμοσμένου εκπαιδευτικού υλικού, με μελέτες περίπτωσης και πρακτικές εφαρμογές, και την αυτοαξιολόγηση των επιμορφούμενων.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα «**Χαρισματικότητα και Αναδυόμενες Τεχνολογίες: Πρακτικές Εφαρμογές στην Ειδική Αγωγή**» διαρθρώνεται σε τρεις (3) θεματικές ενότητες, οι οποίες αναπτύσσονται σε επιμέρους διδακτικές υποενότητες. Η δομή του προγράμματος ακολουθεί τις αρχές της σύγχρονης επιμόρφωσης ενηλίκων, συνδυάζοντας θεωρητική κατάρτιση, εφαρμοσμένες πρακτικές, μελέτες περίπτωσης και αξιοποίηση αναδυόμενων τεχνολογιών στην εκπαίδευση.

Θεματική Ενότητα 1.

1.1. Ορισμοί Χαρισματικότητας

Αυτή η διδακτική ενότητα εστιάζει στη συστηματική προσέγγιση της έννοιας της χαρισματικότητας μέσα από την ιστορική, παιδαγωγική και επιστημονική της εξέλιξη. Παρουσιάζεται η διαχρονική διαμόρφωση των ορισμών της χαρισματικότητας, από τις πρώιμες αντιλήψεις που τη συνέδεαν αποκλειστικά με υψηλές νοητικές ικανότητες, έως τις σύγχρονες πολυδιάστατες προσεγγίσεις που αναγνωρίζουν τη σύνθετη φύση της.

Αναλύονται βασικοί ορισμοί και εννοιολογικές διαφοροποιήσεις που έχουν διατυπωθεί στη διεθνή βιβλιογραφία, με αναφορά στη γνωστική, δημιουργική, κοινωνική και συναισθηματική διάσταση της χαρισματικότητας. Παράλληλα, εξετάζεται η διαφοροποίηση των εννοιών της χαρισματικότητας, του ταλέντου και της υψηλής επίδοσης, καθώς και οι παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές συνέπειες αυτών των διαφοροποιήσεων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μετάβαση από μονοδιάστατα μοντέλα νοημοσύνης σε σύγχρονες προσεγγίσεις που λαμβάνουν υπόψη το πολιτισμικό, κοινωνικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσεται το δυναμικό του παιδιού. Μέσα από τη μελέτη της ιστορικής εξέλιξης των ορισμών, οι επιμορφούμενοι αποκτούν το απαραίτητο θεωρητικό υπόβαθρο για την κατανόηση της χαρισματικότητας ως δυναμικής και εξελισσόμενης έννοιας.

1.2. Συμπερίληψη και Διαφοροποιημένη Διδασκαλία – Εκπαιδευτικές Ανάγκες των Χαρισματικών Παιδιών

Η ενότητα 1.2 εστιάζει στις αρχές της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης και τη σημασία της διαφοροποιημένης διδασκαλίας ως βασικών παιδαγωγικών προσεγγίσεων για την υποστήριξη των χαρισματικών παιδιών στο σχολικό περιβάλλον. Τονίζεται η ανάγκη για ένα σχολείο που αναγνωρίζει, αποδέχεται και υποστηρίζει τη διαφορετικότητα όλων των μαθητών, δημιουργώντας συνθήκες που επιτρέπουν την πλήρη ανάπτυξη του γνωστικού, κοινωνικού και συναισθηματικού τους δυναμικού.

Αναλύονται οι ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες των χαρισματικών μαθητών, καθώς και οι προκλήσεις που συχνά αντιμετωπίζουν στο πλαίσιο της τυπικής σχολικής τάξης, όπως η έλλειψη επαρκούς πρόκλησης, η υποδιέγερση, η κοινωνική απομόνωση ή η μειωμένη σχολική δέσμευση. Παρουσιάζεται η σημασία της έγκαιρης αναγνώρισης αυτών των αναγκών και της προσαρμογής της διδακτικής πρακτικής, ώστε να διασφαλίζεται η ενεργή συμμετοχή και η ουσιαστική μάθηση των χαρισματικών παιδιών.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαφοροποιημένη διδασκαλία ως παιδαγωγική στρατηγική που ανταποκρίνεται στις διαφορετικές ετοιμότητες, τα ενδιαφέροντα και τα μαθησιακά προφίλ των μαθητών. Παρουσιάζονται βασικές τεχνικές και πρακτικές διαφοροποίησης ως προς το περιεχόμενο, τη διαδικασία, το προϊόν και το μαθησιακό περιβάλλον, καθώς και τρόποι ενσωμάτωσής τους στη σχολική καθημερινότητα.

1.3.α. Εισαγωγή – Το ισχύον θεσμικό και παιδαγωγικό πλαίσιο στο ελληνικό σχολείο

Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στη μελέτη του ισχύοντος θεσμικού και παιδαγωγικού πλαισίου που διέπει την εκπαίδευση των χαρισματικών παιδιών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Αναλύονται η σχετική νομοθεσία, οι κανονιστικές ρυθμίσεις και οι κατευθύνσεις του Υπουργείου Παιδείας που αφορούν στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση, καθώς και οι προβλέψεις για την αναγνώριση και υποστήριξη μαθητών με ιδιαίτερες ικανότητες.

Εξετάζεται η θεσμική αντιμετώπιση της χαρισματικότητας στο πλαίσιο της ελληνικής εκπαίδευσης, με αναφορά στη θέση της μέσα στις ευρύτερες πολιτικές συμπερίληψης και ισότητας στην εκπαίδευση. Παρουσιάζονται οι δυνατότητες που παρέχει το ισχύον

πλαίσιο για τον παιδαγωγικό σχεδιασμό και την εφαρμογή πρακτικών υποστήριξης των χαρισματικών μαθητών, καθώς και ο ρόλος του σχολείου και του εκπαιδευτικού στην υλοποίησή τους.

Παράλληλα, εντοπίζονται οι ελλείψεις και οι δυσκολίες που προκύπτουν από την εφαρμογή του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου, όπως η περιορισμένη θεσμική κατοχύρωση της χαρισματικότητας, η έλλειψη εξειδικευμένων δομών και η ανάγκη για επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Μέσα από την κριτική προσέγγιση του πλαισίου, οι επιμορφούμενοι καλούνται να αναστοχαστούν τον ρόλο τους ως επαγγελματίες της εκπαίδευσης και να διερευνήσουν τρόπους αξιοποίησης των υφιστάμενων δυνατοτήτων προς όφελος των μαθητών.

1.3.β. Συγκριτική Παιδαγωγική – Ο χαρισματικός μαθητής στο ελληνικό και το ευρωπαϊκό σχολείο

Η παρούσα ενότητα εστιάζει στη μελέτη και τη συγκριτική ανάλυση των εκπαιδευτικών πολιτικών και παιδαγωγικών πρακτικών που αφορούν στον χαρισματικό μαθητή στο ελληνικό σχολείο σε σύγκριση με επιλεγμένα ευρωπαϊκά εκπαιδευτικά συστήματα. Στόχος της ενότητας είναι η κατανόηση των διαφορών και ομοιοτήτων ως προς τον θεσμικό σχεδιασμό, τις διαδικασίες εντοπισμού, τα μοντέλα υποστήριξης και τις μορφές εκπαιδευτικής παρέμβασης για τους χαρισματικούς μαθητές.

Αρχικά, παρουσιάζεται το ισχύον ελληνικό εκπαιδευτικό πλαίσιο για τη χαρισματικότητα, με έμφαση στη νομοθεσία, στις κατευθυντήριες οδηγίες του Υπουργείου Παιδείας και στις εφαρμοζόμενες πρακτικές στο σχολικό περιβάλλον. Αναλύονται ζητήματα που σχετίζονται με την απουσία ή τον περιορισμένο βαθμό θεσμικής αναγνώρισης της χαρισματικότητας, καθώς και οι συνέπειες αυτής της πραγματικότητας στην εκπαιδευτική πράξη και στη σχολική ένταξη των χαρισματικών μαθητών.

Στη συνέχεια, εξετάζονται ενδεικτικά εκπαιδευτικά συστήματα ευρωπαϊκών χωρών, στα οποία εφαρμόζονται οργανωμένες πολιτικές για τη χαρισματικότητα, όπως προγράμματα εμπλουτισμού, διαφοροποιημένης διδασκαλίας και εξειδικευμένης υποστήριξης. Παρουσιάζονται καλές πρακτικές, θεσμικές ρυθμίσεις και παιδαγωγικά μοντέλα που

ενισχύουν την ακαδημαϊκή, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη των χαρισματικών μαθητών.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με συγκριτική αποτίμηση των διαφορετικών προσεγγίσεων, αναδεικνύοντας τα πλεονεκτήματα και τις προκλήσεις κάθε εκπαιδευτικού συστήματος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δυνατότητα μεταφοράς και προσαρμογής επιτυχημένων ευρωπαϊκών πρακτικών στο ελληνικό σχολικό πλαίσιο, με στόχο τη βελτίωση της εκπαιδευτικής πολιτικής και της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης των χαρισματικών μαθητών.

1.4. Σύγχρονες Θεωρίες για τη Χαρισματικότητα

Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στη μελέτη των σύγχρονων θεωρητικών προσεγγίσεων της χαρισματικότητας, αναδεικνύοντας τον πολυδιάστατο και δυναμικό χαρακτήρα της. Η χαρισματικότητα προσεγγίζεται όχι ως στατικό χαρακτηριστικό, αλλά ως αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης γνωστικών, δημιουργικών, συναισθηματικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών παραγόντων.

Αρχικά, παρουσιάζονται βασικές σύγχρονες θεωρίες που διευρύνουν την παραδοσιακή αντίληψη της υψηλής νοημοσύνης, όπως οι θεωρίες των πολλαπλών νοημοσυνών, τα αναπτυξιακά και οικοσυστημικά μοντέλα, καθώς και προσεγγίσεις που συνδέουν τη χαρισματικότητα με τη δημιουργικότητα, το κίνητρο και την προσωπικότητα. Αναλύεται η συμβολή των θεωριών αυτών στην κατανόηση των διαφορετικών μορφών και εκφάνσεων της χαρισματικότητας στο σχολικό και κοινωνικό πλαίσιο.

Στη συνέχεια, εξετάζονται θεωρίες που τονίζουν τον ρόλο του περιβάλλοντος, της εκπαιδευτικής παρέμβασης και της κοινωνικοσυναισθηματικής ανάπτυξης στην εκδήλωση και εξέλιξη της χαρισματικότητας. Δίνεται έμφαση στη σημασία των ευκαιριών μάθησης, της υποστήριξης από το σχολείο και την οικογένεια, καθώς και των πολιτισμικών παραγόντων που επηρεάζουν την αναγνώριση και καλλιέργεια των χαρισματικών δυνατοτήτων.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με σύνδεση των σύγχρονων θεωριών με την εκπαιδευτική πράξη, αναδεικνύοντας τον ρόλο του εκπαιδευτικού στον εντοπισμό, την κατανόηση και την υποστήριξη των χαρισματικών μαθητών. Μέσα από τη θεωρητική αυτή θεμελίωση, οι

επιμορφούμενοι αποκτούν το απαραίτητο υπόβαθρο για τον σχεδιασμό παιδαγωγικών παρεμβάσεων που ανταποκρίνονται στη σύνθετη φύση της χαρισματικότητας.

1.5. Βασικά Μοντέλα Χαρισματικότητας

Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στην παρουσίαση και ανάλυση βασικών και ευρέως αναγνωρισμένων μοντέλων χαρισματικότητας, τα οποία έχουν επηρεάσει καθοριστικά τη θεωρητική κατανόηση και την εκπαιδευτική προσέγγιση των χαρισματικών μαθητών. Συγκεκριμένα, εξετάζονται τα μοντέλα των Renzulli, Gardner και Gagné, τα οποία προσεγγίζουν τη χαρισματικότητα ως πολυπαραγοντικό και δυναμικό φαινόμενο.

Αρχικά, παρουσιάζεται το Τριαδικό Μοντέλο του Renzulli (1978), το οποίο ορίζει τη χαρισματικότητα ως τη συνύπαρξη τριών βασικών διαστάσεων: ανώτερες ικανότητες, υψηλή δημιουργικότητα και έντονη δέσμευση στο έργο. Αναλύεται η παιδαγωγική αξία του μοντέλου, καθώς και η εφαρμογή του σε εκπαιδευτικά προγράμματα εμπλουτισμού και διαφοροποιημένης διδασκαλίας.

Στη συνέχεια, εξετάζεται η Θεωρία των Πολλαπλών Νοημοσυνών του Gardner (1983), η οποία διευρύνει την έννοια της νοημοσύνης, αναγνωρίζοντας διαφορετικούς τύπους ικανοτήτων πέραν της γλωσσικής και λογικομαθηματικής. Το μοντέλο αυτό συμβάλλει στην κατανόηση της ποικιλομορφίας των χαρισματικών μαθητών και υποστηρίζει εκπαιδευτικές πρακτικές που προάγουν τη διαφοροποίηση και τη συμπερίληψη.

Τέλος, παρουσιάζεται το Διαφοροποιημένο Μοντέλο Χαρισματικότητας και Ταλέντου του Gagné (2008), το οποίο διακρίνει μεταξύ φυσικών ικανοτήτων (χαρισματικότητα) και ανεπτυγμένων δεξιοτήτων (ταλέντο), τονίζοντας τον ρόλο των ενδοπροσωπικών και περιβαλλοντικών παραγόντων στη μετατροπή της ικανότητας σε επίδοση. Αναδεικνύεται η σημασία του μοντέλου αυτού για τον σχεδιασμό στοχευμένων παρεμβάσεων και την υποστήριξη της αναπτυξιακής πορείας των χαρισματικών μαθητών.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με συγκριτική αποτίμηση των μοντέλων και σύνδεσή τους με την εκπαιδευτική πράξη, παρέχοντας στους επιμορφούμενους ένα ισχυρό θεωρητικό υπόβαθρο για τον εντοπισμό, την κατανόηση και την εκπαιδευτική υποστήριξη των χαρισματικών μαθητών στο σύγχρονο σχολικό πλαίσιο.

1.6. Η έννοια της Νευροποικιλομορφίας (Neurodiversity): Εγκεφαλική Ανάπτυξη του Χαρισματικού Παιδιού

Η παρούσα ενότητα εστιάζει στην έννοια της νευροποικιλομορφίας (neurodiversity) και στη σημασία της για την κατανόηση της εγκεφαλικής ανάπτυξης και της γνωστικής λειτουργίας των χαρισματικών παιδιών. Η νευροποικιλομορφία προσεγγίζει τις ατομικές διαφορές στη λειτουργία του εγκεφάλου ως φυσικές και αναμενόμενες παραλλαγές της ανθρώπινης ανάπτυξης, απομακρυνόμενη από ελλειμματικά ή παθολογικά μοντέλα ερμηνείας.

Αρχικά, παρουσιάζονται βασικά στοιχεία της δομής και λειτουργίας του ανθρώπινου εγκεφάλου σε σχέση με ανώτερες γνωστικές λειτουργίες, όπως η μνήμη, η προσοχή, η εκτελεστική λειτουργία, η δημιουργικότητα και η ταχύτητα επεξεργασίας πληροφοριών. Αναλύονται νευροαναπτυξιακά χαρακτηριστικά που συχνά παρατηρούνται σε χαρισματικά παιδιά, όπως η αυξημένη νευρωνική συνδεσιμότητα, η ευαισθησία στα ερεθίσματα και η ασύγχρονη ανάπτυξη γνωστικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων.

Στη συνέχεια, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο οι ιδιαιτερότητες της εγκεφαλικής λειτουργίας επηρεάζουν τη μαθησιακή διαδικασία, τον τρόπο σκέψης, την επίλυση προβλημάτων και τη συμπεριφορά των χαρισματικών μαθητών στο σχολικό περιβάλλον. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σχέση μεταξύ υψηλών γνωστικών δυνατοτήτων και κοινωνικοσυναισθηματικών προκλήσεων, καθώς και στην ανάγκη κατανόησης των νευρογνωστικών διαφορών από τον εκπαιδευτικό.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με τη σύνδεση της θεωρίας της νευροποικιλομορφίας με τον παιδαγωγικό σχεδιασμό, αναδεικνύοντας τη σημασία της διαφοροποιημένης και ευέλικτης διδασκαλίας. Οι επιμορφούμενοι καλούνται να αξιοποιήσουν τη γνώση της εγκεφαλικής ανάπτυξης για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή διδακτικών παρεμβάσεων που ανταποκρίνονται στον ιδιαίτερο τρόπο σκέψης των χαρισματικών παιδιών, προάγοντας ένα υποστηρικτικό και συμπεριληπτικό μαθησιακό περιβάλλον.

1.7. Η Σημασία της Κοινωνικοσυναισθηματικής Εκπαίδευσης (SEL) των Χαρισματικών Παιδιών για την Ομαλή Αναπτυξή τους

Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στη διερεύνηση των κοινωνικοσυναισθηματικών χαρακτηριστικών των χαρισματικών παιδιών και στη σημασία της κοινωνικοσυναισθηματικής εκπαίδευσης (Social and Emotional Learning – SEL) για την ολόπλευρη και ισόρροπη ανάπτυξή τους. Αναδεικνύεται η στενή αλληλεπίδραση μεταξύ γνωστικών ικανοτήτων και συναισθηματικών διεργασιών, καθώς και ο ρόλος της συναισθηματικής ευφυΐας στη σχολική και κοινωνική προσαρμογή των χαρισματικών μαθητών.

Αρχικά, παρουσιάζονται βασικά κοινωνικοσυναισθηματικά χαρακτηριστικά που συχνά συναντώνται στα χαρισματικά παιδιά, όπως η αυξημένη ευαισθησία, η έντονη ενσυναίσθηση, η ανάγκη για νόημα και αυθεντικότητα, καθώς και η ασύγχρονη συναισθηματική ανάπτυξη σε σχέση με τις γνωστικές τους δεξιότητες. Εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο τα χαρακτηριστικά αυτά επηρεάζουν τις διαπροσωπικές σχέσεις, τη σχολική εμπειρία και την αυτοεικόνα του χαρισματικού παιδιού.

Στη συνέχεια, αναλύονται συχνά συναισθηματικά και ψυχοκοινωνικά ζητήματα που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν οι χαρισματικοί μαθητές, όπως η τελειομανία, το άγχος επίδοσης, η κοινωνική απομόνωση, η χαμηλή ανεκτικότητα στη ματαίωση και η έντονη συναισθηματική αντίδραση στα ερεθίσματα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κατανόηση των παραγόντων που ενισχύουν ή μετριάζουν τα φαινόμενα αυτά στο σχολικό περιβάλλον.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με την ανάδειξη της σημασίας της συστηματικής εφαρμογής προγραμμάτων κοινωνικοσυναισθηματικής εκπαίδευσης για τους χαρισματικούς μαθητές. Παρουσιάζονται βασικές αρχές και στόχοι της SEL, όπως η αυτογνωσία, η αυτορρύθμιση, η ενσυναίσθηση, η ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και η υπεύθυνη λήψη αποφάσεων, καθώς και ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού και ασφαλούς μαθησιακού περιβάλλοντος που ενισχύει την ψυχική ανθεκτικότητα και τη θετική ανάπτυξη των χαρισματικών παιδιών.

1.8. Σχεδιασμός Διαφοροποιημένων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Εκπαιδευτικές Στρατηγικές

Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στον σχεδιασμό και την υλοποίηση διαφοροποιημένων και διευρυμένων διδακτικών παρεμβάσεων για μαθητές με χαρισματικότητα, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες γνωστικές, κοινωνικές και συναισθηματικές τους ανάγκες. Αναδεικνύεται η σημασία της προσαρμογής της διδασκαλίας στο δυναμικό και στο μαθησιακό προφίλ των χαρισματικών παιδιών, με στόχο την ουσιαστική μάθηση και τη μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων τους στο σχολικό περιβάλλον.

Αρχικά, παρουσιάζεται η έννοια της διαφοροποιημένης διδασκαλίας ως βασική παιδαγωγική προσέγγιση για τη στήριξη των χαρισματικών μαθητών. Αναλύονται τρόποι διαφοροποίησης ως προς το περιεχόμενο, τη διαδικασία, το προϊόν της μάθησης και το μαθησιακό περιβάλλον, καθώς και η σημασία της ευελιξίας στον σχεδιασμό των διδακτικών στόχων και δραστηριοτήτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη χρήση ανοιχτών και διερευνητικών δραστηριοτήτων που ενισχύουν τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη.

Στη συνέχεια, εξετάζονται οι στρατηγικές εμπλουτισμού, οι οποίες στοχεύουν στη διεύρυνση και εμπάθυνση της μαθησιακής εμπειρίας μέσω σύνθετων γνωστικών προκλήσεων, διαθεματικών προσεγγίσεων, ερευνητικών εργασιών και δημιουργικών έργων. Παράλληλα, παρουσιάζεται η επιτάχυνση ως εκπαιδευτική πρακτική, η οποία περιλαμβάνει μορφές όπως η επιτάχυνση ρυθμού μάθησης, η πρώιμη εισαγωγή σε ανώτερες γνωστικές έννοιες και η ευέλικτη ομαδοποίηση, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα παιδαγωγικά οφέλη όσο και τις κοινωνικοσυναισθηματικές παραμέτρους.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με την ανάδειξη του ρόλου του εκπαιδευτικού στον παιδαγωγικό σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση διαφοροποιημένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Τονίζεται η ανάγκη συνεχούς αναστοχασμού, συνεργασίας με ειδικούς και αξιοποίησης δεδομένων αξιολόγησης, ώστε οι διδακτικές παρεμβάσεις να είναι αποτελεσματικές, ευέλικτες και προσαρμοσμένες στις ανάγκες των χαρισματικών μαθητών, στο πλαίσιο μιας σύγχρονης και συμπεριληπτικής εκπαίδευσης.

Θεματική Ενότητα 2.

Ικανότητα & Τεχνολογία του 21^{ου} αιώνα

Η Θεματική Ενότητα 2 αποσκοπεί στη θεωρητική και πρακτική κατανόηση του ρόλου των αναδυόμενων τεχνολογιών ως εργαλείων γνωστικής ενίσχυσης, δημιουργικότητας και καινοτομίας στην εκπαίδευση. Εστιάζει στην ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων του 21ου αιώνα (κριτική σκέψη, δημιουργικότητα, συνεργασία, επικοινωνία, ψηφιακός γραμματισμός, επίλυση προβλημάτων), εξετάζοντας πώς οι τεχνολογίες μπορούν να λειτουργήσουν ως μέσα ενδυνάμωσης της μαθησιακής εμπειρίας.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύνδεση των τεχνολογιών με τη χαρισματικότητα, τόσο ως πεδίο ανίχνευσης και καλλιέργειας υψηλών δυνατοτήτων όσο και ως εργαλείο υποστήριξης μαθητών με ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες. Η προσέγγιση είναι συμπεριληπτική, με στόχο την καλλιέργεια της χαρισματικότητας χωρίς αποκλεισμούς.

Στο πλαίσιο αυτό, η ενότητα επικεντρώνεται στον ρόλο των ψηφιακών και αναδυόμενων τεχνολογιών στην εκπαίδευση χαρισματικών μαθητών. Αναλύονται οι τεχνολογίες ως εργαλεία ανάπτυξης του γνωστικού δυναμικού, η ψηφιακή αφήγηση ως μέσο καλλιέργειας δημιουργικότητας και κριτικής σκέψης, οι εφαρμογές προσωποποιημένης μάθησης με εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης, καθώς και τα εικονικά περιβάλλοντα προγραμματισμού, ρομποτικής και STEAM.

2.1. Οι Τεχνολογίες ως Εργαλεία για το Γνωστικό Δυναμικό

Οι ψηφιακές τεχνολογίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως γνωστικά εργαλεία (cognitive tools) ενεργοποιώντας και μετασχηματίζοντας ανώτερες γνωστικές διεργασίες (π.χ. ανάλυση, σύνθεση, μεταγνώση), όταν αξιοποιούνται με κατάλληλο παιδαγωγικό τρόπο. Με τον όρο “εργαλεία με γνωστικό δυναμικό” αναφερόμαστε στα τεχνολογικά ή συμβολικά μέσα που μπορούν, σε κατάλληλο πλαίσιο, να υποστηρίξουν και να επεκτείνουν τις γνωστικές λειτουργίες του ατόμου, λειτουργώντας όχι ως παθητικό μέσο μετάδοσης πληροφορίας αλλά ως εργαλείο ενεργού οικοδόμησης της γνώσης.

Στην παρούσα ενότητα μελετάται πως οι αναδυόμενες τεχνολογίες, δηλαδή εκείνες οι τεχνολογίες που βρίσκονται σε φάση ταχείας εξέλιξης και δεν έχουν ακόμα εδραιωθεί στην εκπαιδευτική διαδικασία, μπορούν να αξιοποιηθούν παιδαγωγικά ως εργαλεία με

γνωστικό δυναμικό στο πλαίσιο μετασχηματισμού μαθησιακών πρακτικών. Ειδικότερα, οι τεχνολογίες μπορούν να παίξουν ένα τέτοιο ρόλο όταν, μεταξύ άλλων, εντάσσονται σε δραστηριότητες διερεύνησης και επίλυσης αυθεντικών προβλημάτων, προάγεται η μεταγνώση και ο αναστοχασμός, ενισχύεται η συνεργατική μάθηση μέσω ψηφιακών περιβαλλόντων και αξιοποιούνται εργαλεία προγραμματισμού και εκπαιδευτικής ρομποτικής για κατανόηση σύνθετων εννοιών.

2.2. Τεχνολογία και Ψηφιακή Αφήγηση – Εργαλεία Ανάπτυξης Κριτικής Σκέψης

Στην ενότητα αυτή μελετάται το πεδίο της προσωποποιημένης μάθησης και πως το πεδίο αυτό μπορεί να υποστηριχθεί με συμπεριληπτικό τρόπο από τις αναδυόμενες τεχνολογίες. Ο όρος προσωποποιημένη μάθηση αναφέρεται στην παιδαγωγική προσέγγιση κατά την οποία το περιεχόμενο, ο ρυθμός, οι μαθησιακές στρατηγικές και οι μορφές αξιολόγησης προσαρμόζονται στα ατομικά χαρακτηριστικά του μαθητή — στα ενδιαφέροντα, στις ικανότητες, στο γνωστικό προφίλ, στο μαθησιακό στυλ και στους προσωπικούς του στόχους. Σε αντίθεση με τη συμβατική διδασκαλία, η προσωποποιημένη μάθηση αναγνωρίζει τη μοναδικότητα κάθε μαθητή και προσπαθεί να ενισχύσει την αυτορρυθμιζόμενη μάθηση, τη μεταγνωστική επίγνωση, την εσωτερική παρακίνηση και την ανάπτυξη ατομικών ταλέντων και δυνατοτήτων. Ιδιαίτερα στο πλαίσιο της ειδικής αγωγής και της χαρισματικότητας, η προσωποποιημένη μάθηση επιτρέπει τόσο την υποστήριξη μαθητών με μαθησιακές δυσκολίες όσο και την επιτάχυνση ή εμπάθυνση για μαθητές με υψηλές ικανότητες.

Στην ενότητα παρουσιάζονται ψηφιακές τεχνολογίες και εφαρμογές που μπορούν να λειτουργήσουν ως καταλύτης προσωποποίησης όταν εντάσσονται με παιδαγωγικό σχεδιασμό στην εκπαιδευτική πράξη. Ειδικότερα, παρουσιάζονται:

A) Τα προσαρμοστικά μαθησιακά συστήματα (Adaptive Learning), ως συστήματα που αξιοποιούν αλγορίθμους και δεδομένα μάθησης για προσαρμογή επιπέδου δυσκολίας παροχή εξατομικευμένης ανατροφοδότησης και διαφοροποίηση ρυθμού προόδου.

2. Η Αναλυτική της μάθησης (Learning Analytics) για τη συλλογή και ανάλυση μαθησιακών δεδομένων ώστε να γίνεται έγκαιρη ανίχνευση δυνατών σημείων και δυσκολιών,

σχεδιασμός στοχευμένων παρεμβάσεων και υποστήριξη μαθητών με διπλή ιδιαιτερότητα (χαρισματικότητα και μαθησιακές δυσκολίες).

3. Τα Πολυτροπικά περιβάλλοντα μάθησης, ως ψηφιακά εργαλεία που παρέχουν πολλαπλές μορφές αναπαράστασης (κείμενο, βίντεο, προσομοιώσεις), εναλλακτικούς τρόπους έκφρασης (βίντεο, podcast, ψηφιακές κατασκευές) και επιλογές δραστηριοτήτων βάσει ενδιαφερόντων των μαθητών.

4. Εφαρμογές της Παραγωγικής Τεχνητής Νοημοσύνης ως περιβάλλοντα δημιουργίας εξατομικευμένων μαθησιακών διαδρομών που προτείνουν εξειδικευμένο υλικό σε χαρισματικούς μαθητές και υποστηρίζουν τη διαφοροποιημένη αξιολόγηση.

2.3. Αναδυόμενες Τεχνολογίες και Προσωποποιημένη Μάθηση

Στην ενότητα αυτή μελετάται η ψηφιακή αφήγηση ως πλαίσιο δημιουργίας αφηγηματικού περιεχομένου με χρήση πολυμέσων (κείμενο, εικόνα, ήχος, βίντεο, διαδραστικά στοιχεία) και ως πεδίο κατανόησης και υποστήριξης της χαρισματικότητας. Στο πλαίσιο της ενότητας παρουσιάζονται απλά εργαλεία ψηφιακής αφήγησης (Εφαρμογές παρουσίασης διαδραστικών ιστοριών, διαδραστικά κόμικς και εργαλεία Τεχνητής Νοημοσύνης για δημιουργική γραφή) τα οποία επιτρέπουν την καλλιέργεια γλωσσικού, οπτικού και ψηφιακού γραμματισμού.

Δίνεται έμφαση στο πώς η ψηφιακή αφήγηση μπορεί να αποτελέσει για τους χαρισματικούς μαθητές πεδίο σύνθεσης, δημιουργικής έκφρασης και καινοτομίας. Ειδικότερα, μελετάται στο πώς η διαδικασία της ψηφιακής αφήγησης μπορεί να συμβάλει στην επιλογή και την αξιολόγηση πηγών, στην ενίσχυση της αναλυτικής επεξεργασίας πληροφοριών, στην προαγωγή της μεταγνωστικής επίγνωσης και στην καλλιέργεια της επιχειρηματολογίας και των πολλαπλών οπτικών.

2.4. Εικονικά Περιβάλλοντα Προγραμματισμού και Ρομποτικής (STEAM)

Η ενότητα αποσκοπεί στην κατανόηση του ρόλου του προγραμματισμού υπολογιστών και της ρομποτικής ως εργαλείων ανάπτυξης υπολογιστικής σκέψης, δημιουργικότητας και διεπιστημονικής προσέγγισης (STEAM). Εξετάζεται η δυναμική τους στη διαμόρφωση καινοτόμων μαθησιακών περιβαλλόντων που προάγουν την επίλυση σύνθετων

προβλημάτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη δυνατότητα των περιβαλλόντων αυτών να λειτουργούν ως πεδίο καλλιέργειας της χαρισματικότητας μέσω αυθεντικών προκλήσεων και σχεδιαστικής σκέψης.

Αφενός, στην ενότητα μελετάται η ανάπτυξη απλών ψηφιακών εφαρμογών σε παιδαγωγικά σχεδιασμένα περιβάλλοντα (οπτικός προγραμματισμός με τη γλώσσα ScratchJr) τα οποία συμβάλλουν στην αλγοριθμική προσέγγιση, στην ανάπτυξη υπολογιστικής σκέψης, στη λογική ανάλυση και στη δημιουργική επίλυση προβλημάτων. Για τους χαρισματικούς μαθητές, το πεδίο αυτό προσφέρει υψηλό επίπεδο γνωστικής πρόκλησης και δυνατότητα καινοτομικής δημιουργίας.

Αφετέρου, στην ενότητα μελετάται η χρήση της εκπαιδευτικής ρομποτικής στο πλαίσιο της χαρισματικότητας. Η ρομποτική συνδυάζει μηχανική, προγραμματισμό και φυσικές επιστήμες σε βιωματικά πλαίσια μάθησης και συμβάλλει στη συστημική σκέψη, στη συνεργασία και στη διερευνητική μάθηση. Επιπρόσθετα, επιτρέπει διαφοροποιημένη εμπλοκή των παιδιών: ξεκινά από απλό προγραμματισμό και βασικές κατασκευές ρόμποτ και μπορεί να καταλήξει σε σύνθετα ερευνητικά σχέδια εργαλεία, καθιστώντας την κατάλληλη για την καλλιέργεια χαρισματικότητας σε συμπεριληπτικά περιβάλλοντα.

Θεματική Ενότητα 3.

Στάδια Παρέμβασης: Εντοπισμός, Αξιολόγηση, Υποστήριξη

Η Θ.Ε.3 εστιάζει στις πρακτικές εφαρμογές της γνώσης στο σχολικό και εκπαιδευτικό πλαίσιο. Αναλύονται οι διαδικασίες πολυπαραγοντικής αξιολόγησης και εντοπισμού της χαρισματικότητας, η ανάλυση του προφίλ του χαρισματικού παιδιού, ο ρόλος του εκπαιδευτικού στη σχεδίαση και υλοποίηση παρεμβάσεων, η συμβουλευτική γονέων, καθώς και τα δικαιώματα του χαρισματικού μαθητή. Παράλληλα, καλλιεργούνται μεταγνωστικές δεξιότητες που υποστηρίζουν τη δια βίου μάθηση.

3.1. Πολυπαραγοντική Αξιολόγηση

Η παρούσα ενότητα εστιάζει στην αξιολόγηση των χαρισματικών μαθητών ως μια σύνθετη, δυναμική και ολιστική διαδικασία, η οποία αποσκοπεί στην έγκαιρη αναγνώριση, κατανόηση και υποστήριξη των ιδιαίτερων ικανοτήτων και εκπαιδευτικών αναγκών τους. Η αξιολόγηση της χαρισματικότητας προσεγγίζεται ως πολυπαραγοντική διαδικασία που υπερβαίνει τη μονοδιάστατη μέτρηση της νοημοσύνης και λαμβάνει υπόψη γνωστικές, δημιουργικές, κοινωνικές, συναισθηματικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους.

Αρχικά, παρουσιάζονται οι βασικές αρχές και στόχοι της πολυπαραγοντικής αξιολόγησης, με έμφαση στη σημασία της χρήσης πολλαπλών πηγών δεδομένων και της διεπιστημονικής προσέγγισης. Αναλύονται ενδεικτικά ψυχομετρικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό της χαρισματικότητας, όπως τεστ νοημοσύνης, δοκιμασίες δημιουργικότητας και κλίμακες αξιολόγησης ικανοτήτων, καθώς και τα όρια και οι προϋποθέσεις ορθής χρήσης τους στο εκπαιδευτικό πλαίσιο.

Στη συνέχεια, εξετάζονται εργαλεία και μέθοδοι αξιολόγησης που μπορεί να αξιοποιήσει ο εκπαιδευτικός μέσα στη σχολική τάξη, όπως η συστηματική παρατήρηση, οι λίστες ελέγχου χαρακτηριστικών, η ανάλυση μαθητικών έργων, οι φάκελοι εργασιών (portfolios) και οι μελέτες περίπτωσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σημασία της συνεχούς και διαμορφωτικής αξιολόγησης, καθώς και στη συνεργασία με την οικογένεια και άλλους

επαγγελματίες για τη συλλογή ολοκληρωμένων πληροφοριών σχετικά με το μαθησιακό προφίλ του παιδιού.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με την ανάδειξη του ρόλου της πολυπαραγοντικής αξιολόγησης ως βάσης για τον σχεδιασμό κατάλληλων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων και υποστηρικτικών στρατηγικών. Τονίζεται ότι η αξιολόγηση δεν αποτελεί αυτοσκοπό, αλλά εργαλείο κατανόησης και ενδυνάμωσης του χαρισματικού μαθητή, στο πλαίσιο μιας σύγχρονης, συμπεριληπτικής και παιδαγωγικά τεκμηριωμένης εκπαιδευτικής πρακτικής.

3.2. Εντοπισμός και Ανάλυση Προφίλ Χαρισματικού Παιδιού

Η παρούσα ενότητα εστιάζει στον εντοπισμό και την ανάλυση των διαφορετικών προφίλ χαρισματικότητας, αναγνωρίζοντας ότι οι χαρισματικοί μαθητές δεν αποτελούν μια ομοιογενή ομάδα, αλλά παρουσιάζουν ποικίλες εκφάνσεις ικανοτήτων, συμπεριφορών και εκπαιδευτικών αναγκών. Η κατανόηση των προφίλ χαρισματικότητας αποτελεί βασικό στοιχείο για τον αποτελεσματικό παιδαγωγικό σχεδιασμό και την παροχή κατάλληλης εκπαιδευτικής υποστήριξης.

Αρχικά, παρουσιάζονται τα έξι βασικά προφίλ χαρισματικότητας: ο Επιτυχημένος, ο οποίος ανταποκρίνεται στις σχολικές απαιτήσεις και επιτυγχάνει υψηλές επιδόσεις· ο Δημιουργικός, που χαρακτηρίζεται από πρωτοτυπία σκέψης και καινοτόμες ιδέες· ο Προκλητικός, ο οποίος συχνά αμφισβητεί τους κανόνες και παρουσιάζει δυσκολίες προσαρμογής· ο Απαρατήρητος, που δεν εκδηλώνει εμφανώς τις ικανότητές του· ο Διπλά Εξαιρετικός, ο οποίος συνδυάζει χαρισματικότητα με μαθησιακές ή άλλες δυσκολίες· και ο Αυτόνομος, που επιδεικνύει υψηλό βαθμό αυτορρύθμισης και ανεξαρτησίας στη μάθηση.

Στη συνέχεια, αναλύονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, οι εκπαιδευτικές ανάγκες και οι πιθανές προκλήσεις κάθε προφίλ, με στόχο την ευαισθητοποίηση του εκπαιδευτικού ως προς τις διαφορετικές εκφάνσεις της χαρισματικότητας στο σχολικό περιβάλλον. Τονίζεται η σημασία της αποφυγής στερεοτυπικών αντιλήψεων και της αναγνώρισης λιγότερο εμφανών μορφών χαρισματικότητας.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με την παρουσίαση εργαλείων και διαδικασιών που μπορεί να αξιοποιήσει ο εκπαιδευτικός για τον εντοπισμό των χαρισματικών μαθητών μέσα στη σχολική τάξη. Περιλαμβάνονται μέθοδοι όπως η συστηματική παρατήρηση, οι λίστες

ελέγχου χαρακτηριστικών, η ανάλυση μαθητικών έργων, η διαφοροποιημένη αξιολόγηση και η συνεργασία με την οικογένεια και άλλους επαγγελματίες. Αναδεικνύεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως βασικού φορέα αναγνώρισης και υποστήριξης των χαρισματικών μαθητών στο πλαίσιο μιας συμπεριληπτικής εκπαιδευτικής πρακτικής.

3.3. Βήματα Παρέμβασης – Ο Ρόλος του Εκπαιδευτικού

Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στα στάδια και τις διαδικασίες εκπαιδευτικής παρέμβασης για την υποστήριξη των χαρισματικών μαθητών, αναδεικνύοντας τον κεντρικό ρόλο του εκπαιδευτικού στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση κατάλληλων παιδαγωγικών πρακτικών. Η παρέμβαση προσεγγίζεται ως μια δυναμική και εξατομικευμένη διαδικασία, η οποία βασίζεται στα αποτελέσματα της αξιολόγησης και στην ανάλυση του μαθησιακού προφίλ κάθε χαρισματικού παιδιού.

Αρχικά, παρουσιάζονται τα βασικά βήματα της εκπαιδευτικής παρέμβασης, τα οποία περιλαμβάνουν τον καθορισμό σαφών μαθησιακών στόχων, τον σχεδιασμό διαφοροποιημένων δραστηριοτήτων, την επιλογή κατάλληλων διδακτικών μεθόδων και την προσαρμογή του εκπαιδευτικού υλικού στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σύνδεση της παρέμβασης με το αναλυτικό πρόγραμμα και στη διασφάλιση της παιδαγωγικής συνέχειας.

Στη συνέχεια, αναλύεται ο ρόλος του εκπαιδευτικού ως συντονιστή της μαθησιακής διαδικασίας, μέντορα και εμπνευστή, ο οποίος δημιουργεί ένα υποστηρικτικό και ενθαρρυντικό μαθησιακό περιβάλλον. Τονίζεται η σημασία της ενίσχυσης της αυτορρύθμισης, της μεταγνωστικής ικανότητας και της ενεργού συμμετοχής των χαρισματικών μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία.

Επιπλέον, εξετάζεται η αναγκαιότητα της συνεργασίας του εκπαιδευτικού με άλλους επαγγελματίες (ψυχολόγους, ειδικούς παιδαγωγούς) και με την οικογένεια, με στόχο την ολιστική υποστήριξη του χαρισματικού μαθητή. Παρουσιάζονται επίσης πρακτικές παρακολούθησης και ανατροφοδότησης της παρέμβασης, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά της και να γίνονται οι απαραίτητες προσαρμογές.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με την ανάδειξη της επαγγελματικής ανάπτυξης του εκπαιδευτικού ως βασικής προϋπόθεσης για την επιτυχή εφαρμογή των παρεμβάσεων, επισημαίνοντας τη σημασία της συνεχούς επιμόρφωσης, του αναστοχασμού και της

υιοθέτησης σύγχρονων παιδαγωγικών πρακτικών για την υποστήριξη των χαρισματικών μαθητών σε ένα σύγχρονο, συμπεριληπτικό σχολείο.

3.4. Συμβουλευτική Γονέων

Η παρούσα ενότητα εστιάζει στη σημασία της συμβουλευτικής υποστήριξης των γονέων χαρισματικών παιδιών, αναγνωρίζοντας τον καθοριστικό ρόλο της οικογένειας στη συνολική ανάπτυξη, ευημερία και εκπαιδευτική πορεία του παιδιού. Η συμβουλευτική γονέων προσεγγίζεται ως μια δομημένη και συνεργατική διαδικασία, η οποία αποσκοπεί στην ενδυνάμωση των γονέων και στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού οικογενειακού περιβάλλοντος.

Αρχικά, παρουσιάζονται οι βασικές αρχές της συμβουλευτικής γονέων χαρισματικών παιδιών, με έμφαση στην κατανόηση των ιδιαίτερων γνωστικών, συναισθηματικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών τους. Αναλύονται συχνές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι γονείς, όπως οι υψηλές προσδοκίες, η διαχείριση της τελειομανίας, η συναισθηματική ένταση, η κοινωνική προσαρμογή και οι πιθανές δυσκολίες στο σχολικό πλαίσιο.

Στη συνέχεια, εξετάζονται πρακτικές στρατηγικές και εργαλεία συμβουλευτικής που μπορούν να αξιοποιηθούν για την υποστήριξη των γονέων, όπως η παροχή έγκυρης πληροφόρησης, η ανάπτυξη δεξιοτήτων επικοινωνίας, η ενίσχυση της συναισθηματικής ανθεκτικότητας και η καθοδήγηση στη δημιουργία ισορροπίας μεταξύ ενθάρρυνσης και πίεσης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σημασία της συνεργασίας οικογένειας–σχολείου και στη διαμόρφωση κοινών στόχων υποστήριξης του παιδιού.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με την ανάδειξη της συμβουλευτικής γονέων ως βασικού πυλώνα μιας ολιστικής προσέγγισης για τη χαρισματικότητα, υπογραμμίζοντας ότι η αποτελεσματική υποστήριξη των γονέων συμβάλλει ουσιαστικά στην ψυχοκοινωνική ισορροπία, τη σχολική επιτυχία και τη συνολική ευημερία των χαρισματικών παιδιών.

3.5. Τα Δικαιώματα του Χαρισματικού Μαθητή & Μεταγνωστική Δραστηριότητα

Η παρούσα ενότητα επικεντρώνεται στην ανάδειξη των δικαιωμάτων του χαρισματικού μαθητή στο πλαίσιο της σύγχρονης, συμπεριληπτικής και ανθρωποκεντρικής εκπαίδευσης. Παρουσιάζονται οι θεμελιώδεις αρχές που διέπουν τα ανθρώπινα δικαιώματα στην εκπαίδευση, όπως η ισότητα, η ισότιμη πρόσβαση στη γνώση, η

εκπαίδευση για όλους και η παροχή ίσων ευκαιριών για την πλήρη ανάπτυξη του δυναμικού κάθε παιδιού, ανεξαρτήτως ατομικών διαφορών.

Αρχικά, αναλύεται η έννοια του δικαιώματος των χαρισματικών μαθητών σε κατάλληλες εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες ικανότητες, ανάγκες και ενδιαφέροντά τους. Τονίζεται ότι η χαρισματικότητα αποτελεί μέρος της ποικιλομορφίας του μαθητικού πληθυσμού και ότι η εκπαιδευτική πολιτική οφείλει να διασφαλίζει την αναγνώριση, υποστήριξη και ενδυνάμωσή της στο πλαίσιο της συμπερίληψης και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Στη συνέχεια, εξετάζεται ο ρόλος του σχολείου και του εκπαιδευτικού στη διασφάλιση των δικαιωμάτων αυτών, μέσα από τη δημιουργία ενός ασφαλούς, υποστηρικτικού και δημοκρατικού μαθησιακού περιβάλλοντος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην αποφυγή διακρίσεων, στη διαφοροποίηση της διδασκαλίας, στην προσαρμογή των μαθησιακών ευκαιριών και στην ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των χαρισματικών μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία.

Η ενότητα ολοκληρώνεται με την εισαγωγή μεταγνωστικής δραστηριότητας, μέσω της οποίας οι επιμορφούμενοι καλούνται να αναστοχαστούν πάνω στον ρόλο τους ως εκπαιδευτικοί ή επαγγελματίες της εκπαίδευσης, αναγνωρίζοντας τη σημασία της υπεράσπισης των δικαιωμάτων των χαρισματικών μαθητών. Η μεταγνωστική προσέγγιση ενισχύει την αυτογνωσία, την κριτική σκέψη και τη συνειδητή λήψη παιδαγωγικών αποφάσεων, συμβάλλοντας στη διαμόρφωση μιας επαγγελματικής στάσης που προάγει την ισότητα, τη δικαιοσύνη και τον σεβασμό στη διαφορετικότητα.

Αναλυτικός πίνακας Προγράμματος

Θεματική Ενότητα	Διδακτική ενότητα	Ώρες	ECTS	Διδάσκοντες
1. Κατανόηση της Χαρισματικότητας: Θεωρίες και Μοντέλα	1.1. Ορισμοί Χαρισματικότητας	192	7,5	Μαντά Κοραλία
	1.2. Συμπερίληψη και Διαφοροποιημένη Διδασκαλία και εκπαιδευτικές ανάγκες των χαρισματικών παιδιών			Μοσχοπούλου Αγγελική & Μαντά Κοραλία
	1.3.α. Εισαγωγή – Το ισχύονθεσμικό και παιδαγωγικό πλαίσιο στο ελληνικό σχολείο			Πιέρρος Νεκτάριος
	1.3.β. Συγκριτική Παιδαγωγική – Ο χαρισματικός μαθητής στο ελληνικό και το ευρωπαϊκό σχολείο			Θωμόπουλος Διονύσιος
	1.4. Σύγχρονες θεωρίες για τη χαρισματικότητα			Μαντά Κοραλία
	1.5. Βασικά μοντέλα χαρισματικότητας			Θωμόπουλος Διονύσιος
	1.6. Η έννοια της νευροποικιλομορφίας (Neurodiversity):Εγκεφαλική ανάπτυξη του χαρισματικού παιδιού			Θωμόπουλος Διονύσιος
	1.7. Η σημασία της κοινωνικοσυναισθηματικής εκπαίδευσης (SEL) των χαρισματικών παιδιών για την ομαλή αναπτυξή τους			Κότσαλου Χρυσούλα
	1.8. Σχεδιασμός Διαφοροποιημένων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Εκπαιδευτικές Στρατηγικές			Μαντά Κοραλία
2. Ικανότητα & Τεχνολογία του 21 ^{ου} αιώνα	2.1.Οι Τεχνολογίες ως Εργαλεία για το Γνωστικό Δυναμικό	96	4,0	Κόμης Β., Μισιρλή Α., Καλιαμπός Γ.
	2.2. Τεχνολογία και Ψηφιακή Αφήγηση – Εργαλεία ανάπτυξης κριτικής σκέψης			Κόμης Β., Μισιρλή Α., Καλιαμπός Γ.
	2.3. Αναδυόμενες τεχνολογίες και προσωποποιημένη μάθηση			Κόμης Β., Μισιρλή Α., Καλιαμπός Γ.
	2.4. Εικονικά Περιβάλλοντα Προγραμματισμού και Ρομποτικής(STEAM)			Κόμης Β., Μισιρλή Α., Καλιαμπός Γ.

3. Στάδια Παρέμβασης: Εντοπισμός, Αξιολόγηση, Υποστήριξη	3.1. Πολυπαραγοντική αξιολόγηση	120	5,0	Κότσαλου Χρυσούλα & Μαντά Κοραλία
	3.2. Εντοπισμός και ανάλυση προφίλ χαρισματικού παιδιού			Μαντά Κοραλία
	3.3. Βήματα Παρέμβασης - Ο ρόλος του εκπαιδευτικού			Κότσαλου Χρυσούλα
	3.4. Συμβουλευτική Γονέων			Μοσχοπούλου Αγγελική
	3.5. Τα Δικαιώματα του Χαρισματικού Μαθητή & Μεταγνωστική δραστηριότητα			Θωμόπουλος Διονύσιος
Σύνολο		408	16,5	

5. ΓΛΩΣΣΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η γλώσσα υλοποίησης του προγράμματος είναι η **Ελληνική**.

Συγκεκριμένα:

- Η **γλώσσα διδασκαλίας** του προγράμματος είναι η Ελληνική.
- Το **εκπαιδευτικό υλικό** (σημειώσεις, παρουσιάσεις, μελέτες περίπτωσης, δραστηριότητες και συνοδευτικό υλικό) παρέχεται στην Ελληνική γλώσσα.
- Η **γλώσσα αξιολόγησης** (τελικό τεστ/quiz, ασκήσεις αυτοαξιολόγησης και λοιπές εκπαιδευτικές δραστηριότητες) είναι η Ελληνική.

Σε επιλεγμένες ενότητες ενδέχεται να αξιοποιούνται **επιστημονικοί όροι, βιβλιογραφικές αναφορές ή συμπληρωματικό υλικό στην αγγλική γλώσσα**, αποκλειστικά για την υποστήριξη της επιστημονικής τεκμηρίωσης του προγράμματος, χωρίς να απαιτείται προηγμένη γνώση της αγγλικής από τους/τις επιμορφούμενους/ες.

	Γλώσσα
Διδασκαλία	Ελληνική
Εκπαιδευτικό Υλικό	Ελληνική
Εξέταση	Ελληνική
Πιστοποιητικά	Ελληνική

6. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ – ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Η υλοποίηση του προγράμματος πραγματοποιείται μέσω **ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης**, αξιοποιώντας σύγχρονα ψηφιακά μαθησιακά περιβάλλοντα. Η εκπαιδευτική διαδικασία έχει σχεδιαστεί με βάση τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων, της αυτορυθμιζόμενης μάθησης και της ενεργού συμμετοχής των επιμορφούμενων, επιτρέποντας την ευέλικτη οργάνωση του χρόνου μελέτης σύμφωνα με τις προσωπικές και επαγγελματικές τους υποχρεώσεις.

Οι βασικές μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης που εφαρμόζονται στο πρόγραμμα περιλαμβάνουν:

- **Ασύγχρονη μελέτη εκπαιδευτικού υλικού**, μέσω ψηφιακής πλατφόρμας τηλεεκπαίδευσης.
- **Μελέτη θεωρητικών κειμένων** και επιστημονικών άρθρων σχετικών με τη χαρισματικότητα, την ειδική αγωγή και τις αναδυόμενες τεχνολογίες.
- **Παρουσιάσεις (ppt)** και πολυμεσικό υλικό (βίντεο, διαδραστικό περιεχόμενο).
- **Μελέτες περίπτωσης (case studies)** βασισμένες σε πραγματικά εκπαιδευτικά παραδείγματα.
- **Δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης** και σύντομες ασκήσεις κατανόησης.
- **Μεταγνωστικές δραστηριότητες και αναστοχασμός**, με στόχο τη σύνδεση θεωρίας και εκπαιδευτικής πράξης.
- **Τελικό τεστ/quiz αξιολόγησης**, το οποίο πιστοποιεί την επίτευξη των μαθησιακών στόχων του προγράμματος.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος περιλαμβάνει ενδεικτικά:

- Αναλυτικές **ψηφιακές σημειώσεις** ανά θεματική ενότητα.
- **Παρουσιάσεις** με δομημένη και εποπτική παρουσίαση της ύλης.
- **Επιστημονικά άρθρα και βιβλιογραφικές αναφορές** (ελληνόγλωσσες και επιλεγμένες αγγλόγλωσσες).
- **Οπτικοακουστικό υλικό** (βίντεο, διαδραστικές εφαρμογές).
- Υλικό μεταγνωστικών και αναστοχαστικών δραστηριοτήτων.

Διάρκεια (ώρες)				Συνολική Διάρκεια (μήνες)
Ασύγχρονη Εκπαίδευση	Σύγχρονη Εκπαίδευση	Διά Ζώσης Εκπαίδευση	Συνολική Διάρκεια	
408	0	0	408	7 μήνες

Καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος οι επιμορφούμενοι έχουν δυνατότητα επικοινωνίας με τους εκπαιδευτές για την υποστήριξη της μελέτης τους.

Σημειώνεται ότι για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα απαιτούνται:

(α) η κατοχή προσωπικού λογαριασμού e-mail και,

(β) η δυνατότητα πρόσβασης στο διαδίκτυο και σύνδεσης με την πλατφόρμα τηλεεκπαίδευσης.

7. ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Η αξιολόγηση των επιμορφούμενων στο πλαίσιο του προγράμματος αποσκοπεί στη διαπίστωση του βαθμού επίτευξης των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, σύμφωνα με τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων και της εξ αποστάσεως μάθησης.

Οι μέθοδοι αξιολόγησης που εφαρμόζονται περιλαμβάνουν:

- **Διαμορφωτική αξιολόγηση**, μέσω:
  - ο δραστηριοτήτων αυτοαξιολόγησης,
  - ο σύντομων ασκήσεων κατανόησης,
  - ο μελετών περίπτωσης και αναστοχαστικών δραστηριοτήτων.
- **Τελική αξιολόγηση**, μέσω:
  - ο **τελικού ηλεκτρονικού τεστ πολλαπλής επιλογής**, το οποίο πραγματοποιείται εξ αποστάσεως, μέσω της πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης και καλύπτει το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Η βαθμολόγηση των επιμορφούμενων πραγματοποιείται με βάση την **εκατοστιαία κλίμακα (0–100%)**.

Ως **επιτυχής ολοκλήρωση** του προγράμματος ορίζεται:

- η επίτευξη **ελάχιστου ποσοστού επιτυχίας 50%** στο τελικό τεστ/quiz,
- καθώς και η εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων που απορρέουν από την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

Για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, ως προς το εκπαιδευτικό μέρος, θα πρέπει να πληρούνται **σωρευτικά** οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- **Συμμετοχή στην ασύγχρονη εξ αποστάσεως εκπαίδευση**, μέσω της μελέτης του εκπαιδευτικού υλικού και της ολοκλήρωσης των προβλεπόμενων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων.
- **Επιτυχής συμμετοχή στο τελικό ηλεκτρονικό τεστ/quiz αξιολόγησης.**

Σημειώνεται ότι:

- Δεν προβλέπονται **σύγχρονες συνεδρίες τηλεκπαίδευσης**.
- Δεν προβλέπονται **δια ζώσης συναντήσεις** στο πλαίσιο του προγράμματος.

Η αξιολόγηση, θα αφορά στο σύνολο των Θεματικών Ενοτήτων και θα πραγματοποιηθεί με την εξής μέθοδο: • Μέσω online τεστ πολλαπλής επιλογής (multiplechoice)

απεριορίστων προσπαθειών, με την ολοκλήρωση των μαθημάτων. Το Πρόγραμμα θεωρείται επιτυχώς ολοκληρωμένο, όταν ο επιμορφούμενος βαθμολογηθεί με συνολικό βαθμό ίσο ή μεγαλύτερο του 50% της αντίστοιχης κλίμακας αξιολόγησης.

8. ΎΝΑΡΞΗ - ΔΙΑΡΚΕΙΑ – ΤΈΛΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Το Πρόγραμμα έχει διάρκεια 7 μήνες και θα επαναλαμβάνεται σε κύκλους ανά τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια ενός ακαδημαϊκού έτους.

Τα τέλη συμμετοχής ανά επιμορφούμενο, τα οποία περιλαμβάνουν και την εγγραφή για το Πρόγραμμα, ανέρχονται στο συνολικό ποσό των 280€ και καταβάλλονται ως εξής:

- Κόστος εγγραφής στο πρόγραμμα 50€.
- Υπολειπόμενο κόστος συμμετοχής, συνολικά διακόσια τριάντα ευρώ (230€), σε έως 5 ισόποσες δόσεις των 46€. Κανονικό τέλος: 280 ευρώ

Τέλη Συμμετοχής Προγράμματος	
Διάρκεια (μήνες)	7
Τέλη Συμμετοχής (αρχικά)	280€
Κόστος εγγραφής	50€

Τέλη Συμμετοχής με έκπτωση	
Προπτυχιακοί/μεταπτυχιακοί φοιτητές και υποψήφιοι διδάκτορες του Πανεπιστημίου Πατρών (έκπτωση 25%)	210€
Υπάλληλοι του Πανεπιστημίου Πατρών και Εργαζόμενοι του Εκπαιδευτικού Ομίλου Κουτσαντώνη	100€
Άνεργοι, ΑΜΕΑ, Πολύτεκνοι (έκπτωση 25%)	210€
Επιμορφούμενοι ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ. Πανεπιστημίου Πατρών (έκπτωση 10%)	250€
Αναπληρωτές, ωρομίσθιοι, μόνιμοι εκπαιδευτικοί και Κάτοχοι Κάρτας Νέων (έκπτωση 15%)	235€
Επιμορφούμενοι που καταβάλλουν εφάπαξ τα συνολικά τέλη συμμετοχής και δεν ανήκουν σε άλλη εκπτώτικη κατηγορία (έκπτωση 10%)	250€
Ομαδική εγγραφή επιμορφούμενων (4 άτομα και άνω) (έκπτωση 20%)	220€

*Το Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Πανεπιστημίου Πατρών, [στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής που εφαρμόζει](#), προσφέρει έκπτωση 15% επί των τελών συμμετοχής σε ειδικές κατηγορίες

εκπαιδευομένων, όπως π.χ. σε προπτυχιακούς/μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες του Πανεπιστημίου Πατρών, σε ευαίσθητες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, κλπ.

- ✓ Σε περίπτωση ακύρωσης της συμμετοχής του καταρτιζόμενου στο Πρόγραμμα, το Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. παρακρατά το 50% της αρχικής κατάθεσης εάν η ακύρωση γίνει μέσα στις πρώτες δύο εβδομάδες από την έναρξη του Προγράμματος. Εάν η ακύρωση γίνει μετά από το διάστημα αυτό παρακρατείται όλη η κατάθεση. Εξαιρούνται τα προγράμματα, με διάρκεια μικρότερη των 2 εβδομάδων, όπου επιστροφή γίνεται μόνο εάν η ακύρωση της συμμετοχής γίνει πριν την έναρξη του προγράμματος.

9. ΕΠΙΤΥΧΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Για την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος και την απονομή του Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης, απαιτείται:

- Οι εκπαιδευόμενοι να συμμετέχουν στην ασύγχρονη εκπαίδευση.
- Οι εκπαιδευόμενοι να έχουν αποπληρώσει το σύνολο του κόστους συμμετοχής τους στο πρόγραμμα, στην κανονική διάρκεια του προγράμματος.
- Οι εκπαιδευόμενοι να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το σύνολο των ασκήσεων αξιολόγησης που προβλέπεται να εκπονήσουν στα πλαίσια της εκπαίδευσης. Οι ασκήσεις αυτές αξιολογούνται από τους εκπαιδευτές. Οι ασκήσεις ολοκληρώνονται όταν όλες έχουν λάβει βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50% .
- Η αποστολή των Πιστοποιητικών και των Βεβαιώσεων στους εκπαιδευόμενους που ολοκλήρωσαν επιτυχώς το πρόγραμμα, γίνεται μόνο ηλεκτρονικά.

Διευκρινίζεται ότι:

Το σεμινάριο που συμμετέχει ο εκπαιδευόμενος, έχει συγκεκριμένη διάρκεια και οι οικονομικές και εκπαιδευτικές του υποχρεώσεις θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός των καθορισμένων ημερομηνιών του τμήματός του, προκειμένου να εκδοθεί και να σταλεί ηλεκτρονικά το πιστοποιητικό του. Δίνεται επιπλέον παράταση ενός μηνός από την ημερομηνία λήξης του σεμιναρίου για να ολοκληρώσει τις υποχρεώσεις του. Πέραν αυτής της προθεσμίας δεν είναι δυνατή η έκδοση πιστοποιητικού, η πλατφόρμα απενεργοποιείται και ο εκπαιδευόμενος διαγράφεται από το πρόγραμμα.

10.ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ

Εκτός από την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης, απαιτούνται τα εξής από τους εκπαιδευομένους:

- Αποδοχή συμμετοχής τους στο Δειγματοληπτικό Έλεγχο Εγγράφων.
- Αποδοχή συμμετοχής τους στο Δειγματοληπτικό Έλεγχο Ταυτοποίησης.
- Αποπληρωμή του συνόλου των τελών συμμετοχής.
- Αποδοχή συμμετοχής τους στη διαδικασία αξιολόγησης του προγράμματος.

Σε περίπτωση ακύρωσης της συμμετοχής του καταρτιζόμενου στο Πρόγραμμα, γίνεται παρακράτηση στο 50% της αρχικής κατάθεσης εάν η ακύρωση γίνει μέσα στις πρώτες δύο εβδομάδες από την έναρξη του Προγράμματος. Εάν η ακύρωση γίνει μετά από το διάστημα αυτό γίνεται παρακράτηση σε όλο το ποσό της κατάθεσης.

Με τη συμπλήρωση της αίτησης οι υποψήφιοι/ες καταρτιζόμενοι/ες αποδέχονται τη χρήση και επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων από το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του Πανεπιστημίου Πατρών για τους ακόλουθους σκοπούς:

- Για τη διαχείριση δεδομένων και στοιχείων στα πλαίσια της υλοποίησης του Εκπαιδευτικού Προγράμματος.
- Για την υποστήριξη σχετικά με υπηρεσίες του Οργανισμού μας και την απάντηση σε αιτήματα, ερωτήματα και προτάσεις σχετικά με τις υπηρεσίες μας.
- Για λόγους «εσωτερικής» διασφάλισης της ποιότητας των υπηρεσιών μας.
- Για να παρέχουμε πληροφορίες σχετικές με υπηρεσίες και εκπαιδευτικά μας προγράμματα.
- Για τη διαβίβαση μέρους των δεδομένων σε εξωτερικούς συνεργάτες για την υλοποίηση της εγγραφής και την τεχνική υποστήριξη στο Εκπαιδευτικό Πρόγραμμα.
- Για εσωτερικές λειτουργίες και ανάλυση, όπως εσωτερική διαχείριση, πρόληψη έναντι απάτης, χρήση από πληροφοριακά συστήματα διοίκησης, τιμολόγησης, λογιστικής, χρέωσης και ελέγχου.

Σε κάθε περίπτωση, οι υποψήφιοι/ες μπορούν να αλλάξουν ανά πάσα στιγμή τις προτιμήσεις τους ή να απαιτήσουν τη διαγραφή των προσωπικών τους δεδομένων από τον οργανισμό μας αποστέλλοντας email στην ηλεκτρονική διεύθυνση kedivim@upatras.gr

Επιπλέον, με την ένταξη τους στο πρόγραμμα οι καταρτιζόμενοι αποδέχονται τα ακόλουθα:

- Τη συμμετοχή τους στη διαδικασία αξιολόγησης του προγράμματος.
- Τη βιντεοσκόπηση της παρουσιάσής τους.
- Τη βιντεοσκόπηση των τηλεδιασκέψεων, όπου ωστόσο οι καταρτιζόμενοι μπορούν να επιλέξουν αν οι ίδιοι θα βιντεοσκοποούνται ή όχι.

Η έντυπη, ηλεκτρονική και γενικά κατά οποιοδήποτε τρόπο αναπαραγωγή, δημοσίευση ή χρησιμοποίηση όλου ή μέρους του εκπαιδευτικού υλικού που υποστηρίζει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα απαγορεύεται και διώκεται νομικά. Το εν λόγω υλικό χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τις ανάγκες της εκπαιδευτικής διαδικασίας και προορίζεται για ατομική χρήση και μόνο.

Αναφορικά με τις ασκήσεις/εργασίες στο πλαίσιο του Προγράμματος (απαντήσεις σε ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών ή σε ερωτήσεις ανάπτυξης ή τελικές εργασίες μαθήματος) επισημάνουμε τα κάτωθι: Οι εργασίες των εκπαιδευόμενων στο Πρόγραμμα, υπό την εποπτεία των εκπαιδευτών, προστατεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος

Κόμης Βασίλειος

Καθηγητής ΤΕΕΑΠΗ, εσωτερικό μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Πατρών

Σπουδές και επαγγελματική διαδρομή

Προπτυχιακές σπουδές Μαθηματικών (Πανεπιστήμιο Κρήτης, 1983-1987) και με υποτροφία του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (ΙΚΥ) μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές (Πανεπιστήμιο Denis Diderot - Paris 7, νυν Paris Cité, 1988-1993) στη Διδακτική της Πληροφορικής. Εργασία ως ΠΔ 407 στο Τμήμα Επιστήμης Υπολογιστών του Πανεπιστημίου Κρήτης για τέσσερα χρόνια (1995-1999). Από το 1999 μέλος ΔΕΠ στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΑΠΗ) του Πανεπιστημίου Πατρών ως Λέκτορας, Επίκουρος, μόνιμος Επίκουρος, Αναπληρωτής Καθηγητής και από το 2012 ως Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο "Διδακτική της Πληροφορικής και Εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση".

Διδακτική Εμπειρία

Τριάντα χρόνια διδακτικής εμπειρίας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο στο Πανεπιστήμιο Πατρών, στο Πανεπιστήμιο Κρήτης και στο ΕΑΠ και σε μεταπτυχιακό επίπεδο στο ΕΚΠΑ, στο ΠΑΜΑΚ και στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Διδακτική εμπειρία με συμβάσεις στο University of Montreal, στο University of Paris-Cité, University of Paris-Cergy και στο University of Rouen.

Διοικητική Εμπειρία

Διοικητική εμπειρία σε ποικίλες διοικητικές θέσεις με εκλογή (Διευθυντής Τομέα για πέντε θητείες, Πρόεδρος Τμήματος για δύο θητείες (2012-2016), μέλος της Συγκλήτου και μέλος της ολομέλειας της Επιτροπής Ερευνών) στο Πανεπιστήμιο Πατρών. Συμμετοχή σε πολλές επιτροπές του Πανεπιστημίου (ενδεικτικά «Ψηφιακό Άλμα», «Ανοικτά Μαθήματα»).

Μέλος του Συμβουλίου Διοίκησης του Πανεπιστημίου Πατρών (1/9/2024 – 31/8/2028)
Κοσμήτορας της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Πατρών
(από 1/9/2016 έως και 31/8/2024). Μέλος του ΔΣ (2021 - 2024) και Αντιπρόεδρος του
[ΚΥΣΑΤΣ](#) (2018 – 2021), του αντίστοιχου με τον ΔΟΑΤΑΠ οργανισμού της Κυπριακής
Δημοκρατίας.

Ερευνητική Εμπειρία

Συντονισμός της ερευνητικής ομάδας [ΤΠΕ στην Εκπαίδευση](#), η οποία δραστηριοποιείται στο
πλαίσιο του Εργαστηρίου Διδακτικής των Θετικών Επιστημών του ΤΕΕΑΠΗ. Ερευνητής του
ITYE Διόφαντος ([τομέας Επιμόρφωσης και Κατάρτισης](#)), συνεργαζόμενος ερευνητής στο
[CRIFPE](#) του Καναδά, και εμπειρογνώμονας του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής για
την ανάπτυξη και την αξιολόγηση προγραμμάτων σπουδών.

Ειδικότερα, έχω συμμετάσχει ως **υπεύθυνος ανάπτυξης των προγραμμάτων σπουδών
Πληροφορικής** για το ελληνικό σχολείο σε τρεις περιόδους (1997-2000, 2011-2014, 2020-
2024).

Συμμετοχή σε πολλά ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα σε ελληνικό (Υπουργείο
Παιδείας, ΓΓΕΤ) και ευρωπαϊκό επίπεδο ([Horizon](#), FP7, Erasmus CBHE, KA2).

Επιστημονικός Υπεύθυνος σε **τριάντα** (30) επιστημονικά έργα (**δέκα τρία** (13) διεθνή
ερευνητικά προγράμματα και **δέκα επτά** (17) ελληνικά προγράμματα με χρηματοδότηση
από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή/και το Ελληνικό κράτος) με προϋπολογισμό τουλάχιστον
2.000.000 ευρώ για το Πανεπιστήμιο Πατρών.

Επιστημονικά ενδιαφέροντα και δημοσιεύσεις

Επιστημονικά ενδιαφέροντα που αφορούν τη Διδακτική της Πληροφορικής ([Computer
Science Education](#)) και την ενσωμάτωση των Ψηφιακών Τεχνολογιών στη διδασκαλία και
τη μάθηση ([Technology Enhanced Learning](#)). Διεύθυνση και ολοκλήρωση 15 διατριβών. Οι
περισσότεροι διδάκτορες εργάζονται σε ελληνικά ή ξένα πανεπιστήμια ή είναι στελέχη της
εκπαίδευσης.

Δημοσιευμένο έργο: δύο μονογραφίες, τέσσερα βιβλία στα γαλλικά και εννέα βιβλία στα
ελληνικά. Ογδόντα άρθρα σε διεθνή περιοδικά με κριτές, τριάντα κεφάλαια σε διεθνή
βιβλία με κριτές και περισσότερες από εκατό είκοσι εργασίες δημοσιευμένες σε πρακτικά
διεθνών συνεδρίων με κριτές. Περισσότερες από εκατό εργασίες σε ελληνικά περιοδικά
και πρακτικά ελληνικών συνεδρίων. Δείκτης συνεισφοράς στην επιστημονική έρευνα h-

index: 43, i10-index: 114. Σύνολο αναφορών: 7975 (στοιχεία από [Google Scholar “V. Komis”](#), 20/02/2026).

Συμβολή στην κοινότητα

Διοργάνωση δύο ελληνικών και δύο διεθνών συνεδρίων, εκτεταμένη συμμετοχή σε επιστημονικές επιτροπές συνεδρίων και περισσότερες από 30 προσκεκλημένες ομιλίες σε ελληνικά και διεθνή συνέδρια. Μέλος συντακτικών και επιστημονικών επιτροπών και κριτής σε πολλά διεθνή περιοδικά. Συμμετοχή σε περισσότερες από 100 εξεταστικές επιτροπές διδακτορικών διατριβών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και σε 10 υφηγεσίες και επιλογές καθηγητών σε Γαλλία και Καναδά. Συνεργασία με περισσότερους από εκατό είκοσι ερευνητές στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Γραμματέας του ΔΣ της [ΕΤΠΕ](#) (Ελληνική Επιστημονική Ένωση ΤΠΕ στην Εκπαίδευση) και για δύο θητείες μέλος του ΔΣ του διεθνούς δικτύου [RIFEFF](#).

Εκπαιδευτές του προγράμματος

Θωμόπουλος Διονύσιος

Ο Διονύσιος Θωμόπουλος είναι ο Επιστημονικά Υπεύθυνος του Εργαστηρίου Ρομποτικής «STEM+ARTS», που ανήκει στον Εκπαιδευτικό Όμιλο Κουτσαντώνη.

Κατέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις Επιστήμες της Αγωγής με κατεύθυνση τη Διδακτική των Θετικών Επιστημών, τα Εκπαιδευτικά Προγράμματα, την Αξιολόγηση και τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση, από το Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, της Σχολής Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πατρών, από όπου έχει λάβει και το πτυχίο του, BEd. (Hons).

Καλιαμπός Γεώργιος

Ο Γιώργος Καλιαμπός είναι Επίκουρος Καθηγητής με γνωστικό αντικείμενο 'Διδακτική της Φυσικής' στο ΤΕΕΑΠΗ του Πανεπιστημίου Πατρών (ΦΕΚ Διορισμού: 3687/11.11.2024 τ.Γ'). Σπούδασε Φυσική στο Τμήμα Φυσικής του Πανεπιστημίου Πατρών (1999-2004) και απέκτησε έναν Μεταπτυχιακό Τίτλο Σπουδών (MA) με τίτλο 'Διδακτική των Θετικών

Επιστημών' (Science Education) από το Πανεπιστήμιο του Leeds (Ηνωμένο Βασίλειο) (2004-2005) και έναν δεύτερο με τίτλο 'Ειδική Αγωγή' (Professional Development in Special Needs) από το Πανεπιστήμιο του Nottingham (Ηνωμένο Βασίλειο) (2007-2008). Στη συνέχεια απέκτησε το Διδακτορικό του Δίπλωμα από το Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (2013-2018) με τίτλο 'Διερεύνηση των Εναλλακτικών ιδεών για Έννοιες της Μηχανικής σε Εφήβους που βρίσκονται στο Φάσμα του Αυτισμού Υψηλής Λειτουργικότητας'. Διδάσκει στο ΤΕΕΑΠΗ προπτυχιακά μαθήματα σχετικά με τη φυσική και τη διδακτική της. Παράλληλα εργάζεται ως Προσωπικός Σύμβουλος Πρακτικής Άσκησης (ΠΣΠΑ) στο κοινό ΠΜΣ 'Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση' των Πανεπιστημίων Πατρών και Λευκωσίας. Είναι κριτής σε διάφορα επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια. Πληροφορίες για το δημοσιευμένο του έργο βρίσκονται στο https://www.researchgate.net/profile/George-Kaliarnos?ev=hdr_xprf

Κότσαλου Χρυσούλα

Η Χρυσούλα Κότσαλου είναι Νηπιαγωγός με εξειδίκευση στην Ειδική Αγωγή και στην Ψυχική Υγεία Παιδιών και Εφήβων. Είναι απόφοιτη του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (2018) και κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών στην «Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση» του Πανεπιστήμιο Λευκωσίας σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πατρών (2022). Το 2024 ολοκλήρωσε το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα «Διαταραχές Ψυχικής Υγείας Παιδιών και Εφήβων – Νέες Τεχνολογίες» στο Πανεπιστήμιο Πατρών, με έμφαση σε σύγχρονες διαγνωστικές και παρεμβατικές προσεγγίσεις.

Έχει πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση σε δομές γενικής και ειδικής εκπαίδευσης, όπως το ΚΕΔΑΣΥ Αιτωλοακαρνανίας και το Ειδικό Νηπιαγωγείο Μεσολογγίου, με αντικείμενο τη διεπιστημονική αξιολόγηση, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή Εξατομικευμένων Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (ΕΕΠ), καθώς και την υποστήριξη μαθητών με αναπτυξιακές και μαθησιακές δυσκολίες.

Διαθέτει επαγγελματική εμπειρία σε παιδικούς σταθμούς και νηπιαγωγεία και σήμερα εργάζεται ως εκπαιδευτικός Παράλληλης Στήριξης σε νηπιαγωγείο, υποστηρίζοντας τη συμπεριληπτική εκπαίδευση και την ολόπλευρη ανάπτυξη παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στις μαθησιακές δυσκολίες, στη ΔΕΠΥ, στις αγχώδεις διαταραχές παιδιών και εφήβων, στη διαφοροποιημένη διδασκαλία και στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Διαθέτει πιστοποίηση γραφής Braille από την Ένωση Τυφλών Δυτικής Ελλάδος, γνώση Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (3ο επίπεδο), άριστη γνώση χειρισμού Η/Υ (ECDL) και πιστοποιημένη γνώση Αγγλικής γλώσσας επιπέδου C1.

Μαντά Κοραλία

Η Κοραλία Μαντά είναι Διευθύντρια του μη κερδοσκοπικού οργανισμού **GATE Center** (Πάτρα–Αθήνα), στόχος του οποίου είναι ο εντοπισμός και η υποστήριξη των χαρισματικών ανθρώπων στην Ελλάδα. Είναι υπεύθυνη για την οργάνωση και την υλοποίηση διαφοροποιημένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων για χαρισματικούς μαθητές, με έμφαση στη δημιουργικότητα, τις δεξιότητες του 21ου αιώνα και την κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη τους (**SEL**). Το έργο της εστιάζει τόσο στη γνωστική ανάπτυξη όσο και στην κοινωνικοσυναισθηματική ενδυνάμωση των χαρισματικών μαθητών, ενώ παράλληλα υποστηρίζει εκπαιδευτικούς με στρατηγικές διαφοροποιημένης διδασκαλίας και αποτελεσματικής παιδαγωγικής παρέμβασης. Στο πλαίσιο αυτό συντονίζει προγράμματα **Growth Mindset** και **Κοινωνικοσυναισθηματικής Εκπαίδευσης (SEL)** με συστηματική εμπλοκή και υποστήριξη γονέων, καθώς και δράσεις **STEAM** που ενισχύουν τη διερευνητική μάθηση και την καινοτομία.

Διαθέτει πολυετή εμπειρία στη διοίκηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων, έχοντας διατελέσει Programme Coordinator στην Ελληνική **Mensa**, ενώ συμμετείχε στον σχεδιασμό έργων όπως το **Patras STEAM Park** και δράσεων αξιοποίησης του **Minecraft: Education Edition** σε εκπαιδευτικά και επιμορφωτικά περιβάλλοντα. Επίσης έχει συνεργαστεί με την ΠΔΕ σε προγράμματα TEBA και στο Σχέδιο Δράσεων για την Υγεία της ΠΔΕ, με το πρόγραμμα « Εξερευνητές του Νου», για ωφελούμενους του **TEBA (FEAD)** (10–14 ετών), με στόχο την ανάπτυξη κοινωνικοσυναισθηματικών δεξιοτήτων και την υποστήριξη των οικογενειών τους, το οποίο διακρίθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο ως καλή πρακτική. Το 2021, σε συνεργασία με τη ΠΔΕ, σχεδίασε και υλοποίησε το διαδικτυακό

βιωματικό πρόγραμμα Πρώτων Βοηθειών “**Children in the Role of Rescuers**” (10–14 ετών), με σενάρια δράσης μέσω Minecraft: Education Edition.

Η Κ. Μαντά είναι απόφοιτη του τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πατρών και κάτοχος Μ.Δ.Ε. στις Επιστήμες της Αγωγής.

Μοσχοπούλου Αγγελική

Η Αγγελική Μοσχοπούλου είναι η Διευθύντρια Εκπαίδευσης και Κατάρτισης του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης Interaccess, που ανήκει στον Εκπαιδευτικό Όμιλο Κουτσαντώνη, Σύμβουλος Εκπαίδευσης και Σταδιοδρομίας και Εκπαιδύτρια στα Δημόσια ΙΕΚ και ΙΕΚ ΟΑΕΔ. Είναι Πτυχιούχος Διοίκησης και Οικονομίας με πολυετή διδακτική πείρα. Είναι κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος Σπουδών στην Εκπαιδευτική Πολιτική και Διοίκηση από τη Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Κατέχει Μεταπτυχιακή Ειδίκευση Παιδαγωγικής Κατάρτισης (ΕΠΠΑΙΚ) και Μεταπτυχιακή Ειδίκευση στη Συμβουλευτική Σταδιοδρομίας και τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό (ΠΕΣΥΠ) από την Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΑΣΠΑΙΤΕ). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα σχετίζονται με την Εφαρμογή νέων Παιδαγωγικών Μεθόδων Διδασκαλίας, με έμφαση στη μαθητοκεντρική διδασκαλία και την ομαδοσυνεργασία, καθώς και με την προαγωγή της ενεργούς μάθησης στα εποικοδομητικά περιβάλλοντα.

Μισιρλή Αναστασία

Η Αναστασία Μισιρλή είναι μέλος Ε.Δι.Π. στο Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (ΤΕΕΑΠΗ) του Πανεπιστημίου Πατρών, όπου και πραγματοποίησε τον Α΄ κύκλο σπουδών της (1993-1997). Το 2000 έλαβε το μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στις Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (Special Educational Needs) από το Brunel University, London-UK. Το 2015 ολοκλήρωσε τις διδακτορικές σπουδές στο ΤΕΕΑΠΗ του Πανεπιστημίου Πατρών με αντικείμενο την Εκπαιδευτική Ρομποτική και την ανάπτυξη της Υπολογιστικής Σκέψης στην προσχολική ηλικία. Το 2021 ολοκλήρωσε τη μεταδιδακτορική της έρευνα με υποτροφία στο πλαίσιο της πράξης: «Υποστήριξη ερευνητών με έμφαση όπως νέους ερευνητές – κύκλος Β΄».

Έχει περίπου είκοσι χρόνια εμπειρία ως εκπαιδευτικός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 δίδαξε ως συμβασιούχος διδάσκων (ΠΔ-407) στο ΤΕΕΑΠΗ του Πανεπιστημίου Πατρών (2015-2016). Από το 2020 υπηρετεί ως Ε.Δι.Π. στο ΤΕΕΑΠΗ του Πανεπιστημίου Πατρών με γνωστικό αντικείμενο: «Προσχολική Παιδαγωγική: Εκπαιδευτική Ρομποτική & Ψηφιακά Περιβάλλοντα παιγνιώδους μάθησης». Είναι συνεργαζόμενη ερευνήτρια και επισκέπτρια διδάσκουσα στο University of East London, London-UK.

Συμμετέχει ως μέλος στην ερευνητική ομάδα του ΙΤΥΕ Διόφαντος για την επιμόρφωση Β' Επιπέδου των εκπαιδευτικών για την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτική πράξη. Επίσης αποτελεί ενεργό μέλος της ερευνητικής ομάδας: 'Τεχνολογίες της Πληροφορικής και των Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση – ΤΠΕΕ' και του Εργαστηρίου Διδακτικής Θετικών Επιστημών του ΤΕΕΑΠΗ του Πανεπιστημίου Πατρών. Στο πλαίσιο αυτό έχει αναπτύξει επιμορφωτικό υλικό για επιμορφωτές και επιμορφούμενους καθώς και υλικό πιστοποίησης.

Περισσότερες πληροφορίες για το επιστημονικό της έργο στο ORCID: <https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-2943-9490>

Πιέρρος Νεκτάριος

Ο Πιέρρος Νεκτάριος είναι Πτυχιούχος του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και έχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Master) στις Βιβλικές Σπουδές (2000). Έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Ισραήλ καθώς και σε συνέδρια τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό. Γνωρίζει Αγγλικά, Γερμανικά, Εβραϊκά και έχει εργαστεί ως εκπαιδευτικός για περισσότερο από 10 χρόνια στην ιδιωτική εκπαίδευση. Από το 2016 είναι Διευθυντής του Εκπαιδευτικού Κέντρου STEM+ARTS και του ΚΔΑΠ Μικροί Επιστήμονες, που ανήκουν στον Εκπαιδευτικό Όμιλο Κουτσαντώνη.

12. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΠΡΩΩΘΗΤΙΚΟ ΠΟΛΥΜΕΣΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

